

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

zo 6. marca 2018*

„Odvolanie – Štátna pomoc – Pojem ‚pomoc‘ – Pojem ‚ekonomická výhoda‘ – Zásada súkromného subjektu v trhovom hospodárstve – Podmienky uplatniteľnosti a uplatnenia – Finančná kríza – Po sebe nasledujúce zásahy na záchranu banky – Zohľadnenie či nezohľadnenie rizík, ktoré vyplývajú zo záväzkov prijatých členským štátom pri prvom zásahu, pri posudzovaní druhého zásahu“

Vo veci C–579/16 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podané 16. novembra 2016,

Európska komisia, v zastúpení: A. Bouchagiar, L. Flynn, a K. Blanck-Putz, splnomocnení zástupcovia,
odvolateľka,

ďalší účastníci konania:

FIH Holding A/S, so sídlom v Kodani (Dánsko),

FIH Erhvervsbank A/S, so sídlom v Kodani,

v zastúpení: O. Koktvedgaard, advokat,

žalobkyne v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredseda A. Tizzano, predsedovia komôr L. Bay Larsen, T. von Danwitz, J. L. da Cruz Vilaça, C. G. Fernlund a C. Vajda, sudcovia J.-C. Bonichot, A. Arabadžiev (spravodajca), C. Toader, M. Safjan, D. Šváby, E. Jarašiūnas, S. Rodin a F. Biltgen,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 19. septembra 2017,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 28. novembra 2017,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: angličtina.

Rozsudok

- 1 Európska komisia sa svojím odvolaním domáha zrušenia rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie z 15. septembra 2016, FIH Holding a FIH Erhvervsbank/Komisia (T-386/14, ďalej len „napadnutý rozsudok“, EU:T:2016:474), ktorým Všeobecný súd zrušuje rozhodnutie Komisie 2014/884/EÚ z 11. marca 2014 o štátnej pomoci SA.34445 (12/C), ktorú poskytlo Dánsko na prevod aktív súvisiacich s majetkom z FIH na FSC (Ú. v. EÚ L 357, 2014, s. 89, ďalej len „sporné rozhodnutie“).

Okolnosti predchádzajúce sporu

- 2 Spoločnosť FIH Erhvervsbank A/S (ďalej len „FIH“) je spoločnosť s ručením obmedzeným založená podľa dánskej právnej úpravy o bankách, nad ktorou vykonávajú dohľad dánske bankové orgány. FIH, ako aj jej dcérske spoločnosti sú v úplnom vlastníctve spoločnosti FIH Holding A/S.
- 3 Spoločnosti FIH boli v roku 2009 v dôsledku svetovej finančnej krízy, ktorá mala na ňu dopad a ktorá vypukla v priebehu roka 2007, poskytnuté dva druhy opatrení. Po prvé v júni 2009 jej bola poskytnutá injekcia vo forme hybridného kapitálového vkladu kategórie 1 vo výške 1,9 miliardy dánskych korún (DKK) (približne 255 miliónov eur) podľa lov om statstliget indskud i kreditinstitutter (zákon o štátom financovaných kapitálových injekciách) z 3. februára 2009 a vyhlášky prijatej na základe tohto zákona. Po druhé v júli 2009 Dánske kráľovstvo poskytlo FIH štátnu záruku vo výške 50 miliárd DKK (približne 6,71 miliardy eur) podľa lov om finansiel stabilitet (zákon o finančnej stabilite) z 10. októbra 2008, v znení zmien zákona č. 68 z 3. februára 2009 (ďalej spoločne „opatrenia z roku 2009“). FIH použila celú túto záruku na vydanie dlhopisov.
- 4 Tieto dva zákony schválila Komisia rozhodnutím K(2009) 776 v konečnom znení z 3. februára 2009 o schéme štátnej pomoci N31a/2009 – Dánsko, ako schému pomoci zlučiteľnú s vnútorným trhom.
- 5 K 31. decembru 2011 dosiahla hodnota dlhopisov vydaných spoločnosťou FIH so zárukou Dánskeho kráľovstva 41,7 miliardy DKK (približne 5,59 miliardy eur), teda 49,94 % súvahy spoločnosti FIH. Splatnosť týchto dlhopisov bola stanovená na roky 2012 a 2013.
- 6 Od roku 2009 do roku 2011 ratingová agentúra Moody's znížila rating spoločnosti FIH z A2 na B1 s negatívnym výhľadom.
- 7 V dôsledku najmä tohto zníženého ohodnotenia, ako aj blížiacej sa splatnosti dlhopisov vydaných spoločnosťou FIH spolu so zárukou Dánskeho kráľovstva, bolo už v roku 2011 zjavné, že FIH bude v roku 2012 alebo v roku 2013 čeliť problémom s likviditou, v dôsledku čoho by jej hrozilo odobratie bankovej licencie, a teda likvidácia.
- 8 Za týchto okolností Dánske kráľovstvo 6. marca 2012 oznámilo Komisii balík opatrení (ďalej len „dotknuté opatrenia“), ktoré v prvom rade zahŕňali vytvorenie novej dcérskej spoločnosti FIH Holding, a to spoločnosti NewCo, na ktorú sa mali previesť najproblematickejšie aktíva spoločnosti FIH, v podstate hypotekárne úvery a deriváty v nominálnej hodnote 17,1 miliardy DKK (približne 2,3 miliardy eur), aby sa tak zmiernila záťaž súvahy spoločnosti FIH.
- 9 V nadväznosti na to mala spoločnosť Financial Stability Company (ďalej len „FSC“), verejný subjekt zriadený dánskymi orgánmi v dôsledku svetovej finančnej krízy, odkúpiť akcie spoločnosti NewCo vo výške 2 miliardy DKK (približne 268 miliónov eur) na účely likvidácie tejto spoločnosti v období štyroch rokov. FSC súhlasila s financovaním a rekapitalizáciou spoločnosti NewCo v priebehu jej likvidácie, ak by to bolo nevyhnutné.

- 10 Napokon za tieto opatrenia mala FIH splatiť kapitálový vklad vo výške 1,9 miliardy DKK (približne 255 miliónov eur), ktorý jej v roku 2009 poskytli dánske orgány, čo malo FSC umožniť odkúpenie spoločnosti NewCo bez toho, aby bola nútená použiť vlastné peňažné prostriedky.
- 11 FIH sa tiež zaviazala poskytnúť prvú pôžičku spoločnosti NewCo vo výške 1,65 miliardy DKK (približne 221 miliónov eur) určenú na vykrytie predvídateľných strát NewCo, ktorú bolo možné splatiť len v prípade, ak by zisk z likvidácie hypotekárnych úverov a derivátov prevedených na NewCo dosiahol viac ako 2 miliardy DKK (približne 268 miliónov eur).
- 12 Navyše FIH mala poskytnúť NewCo druhú pôžičku vo výške približne 13,45 miliardy DKK (približne 1,8 miliardy eur), ktorá mala byť splatná v čase splatnosti dlhopisov FIH, za ktoré sa v roku 2009 zaručilo Dánske kráľovstvo, a čiastky z tejto pôžičky, ktoré sa splatia FIH, boli určené na splatenie jej dlhopisov zaručených Dánskym kráľovstvom.
- 13 Pokiaľ ide o FIH Holding, predpokladalo sa, že poskytne FSC neobmedzenú záruku v prípade akejkoľvek straty, takže pri zrušení spoločnosti NewCo, ktoré bolo povodne plánované na rok 2016, FSC si mohla dať uhradiť všetky straty, ktoré by jej prípadne mohli vzniknúť pri odkúpení a likvidácii spoločnosti NewCo.
- 14 Komisia rozhodnutím C(2012) 4427 final z 29. júna 2012, týkajúcim sa štátnej pomoci SA.34445 (12/C) (ex 2012/N) – Dánsko, začala v prípade dotknutých opatrení konanie vo veci formálneho zisťovania z dôvodu, že predstavujú štátnu pomoc poskytnutú spoločnostiam FIH a FIH Holding (ďalej len „skupina FIH“), ako aj spoločnosti NewCo. Z dôvodov finančnej stability však schválila tieto opatrenia na obdobie šiestich mesiacov, alebo v prípade, že jej Dánske kráľovstvo v tomto období predloží plán reštrukturalizácie, do okamihu, kým v tejto súvislosti nevydá konečné rozhodnutie.
- 15 Dňa 2. júla 2012 FIH splatila Dánskemu kráľovstvu vládny hybridný kapitál kategórie 1 poskytnutý v roku 2009.
- 16 Dňa 4. januára 2013 Dánske kráľovstvo predložilo plán reštrukturalizácie spoločnosti FIH. Konečná verzia tohto plánu bolo predložená 24. júna 2013.
- 17 Počas správneho konania Dánske kráľovstvo predovšetkým tvrdilo, že dotknuté opatrenia nezahŕňajú štátnu pomoc, pretože transakcie medzi FSC a skupinou FIH boli v súlade s trhovými podmienkami a táto skupina bola povinná zaplatiť všetky náklady súvisiace s transakciou a likvidáciou spoločnosti NewCo. Takisto uviedlo, že tento plán v značnej miere znížil riziko, ktorému tento štát čelil v dôsledku týchto opatrení z roku 2009.
- 18 Dňa 3. októbra 2013 Dánske kráľovstvo predložilo súbor návrhov záväzkov, ktorých konečné znenie pochádza z 3. februára 2014, s cieľom reagovať na obavy vyjadrené Komisiou v rámci konania vo veci formálneho zisťovania.
- 19 Dňa 12. marca 2014 Komisia doručila Dánskemu kráľovstvu sporné rozhodnutie. Komisia týmto rozhodnutím jednak kvalifikovala dotknuté opatrenia ako štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, a jednak vyhlásila uvedené opatrenia za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa ods. 3 písm. b) tohto ustanovenia, a to vzhľadom na plán reštrukturalizácie a záväzky, ktoré predložilo Dánske kráľovstvo.
- 20 V prvej časti svojho posúdenia, ktorá sa týkala existencie pomoci, Komisia skúmala, či dotknuté opatrenia predstavujú pre skupinu FIH ekonomickú výhodu. V tejto súvislosti Komisia analyzovala uvedené opatrenia z hľadiska zásady súkromného subjektu v trhovom hospodárstve (ďalej len „zásada súkromného subjektu“), ktorá v prejednávanej veci podľa sporného rozhodnutia v podstate spočívala

v zistení, či by sa súkromný investor v trhovom hospodárstve v čase, keď bolo prijaté rozhodnutie o uvoľnení verejných zdrojov, podieľal na príslušnej transakcii na základe tých istých podmienok a pravidiel, ako verejný investor (ďalej len „kritérium súkromného investora“).

- 21 Podľa svojho posúdenia uvedeného v bodoch 84 až 98 sporného rozhodnutia Komisia konštatovala, že najmä z dôvodu nedostatočnej výšky odmien dohodnutej ako protiplnenie za poskytnutie finančných prostriedkov, ktoré muselo Dánske kráľovstvo vynaložiť, nie sú dotknuté opatrenia v súlade so zásadou súkromného subjektu, a preto pre skupinu FIH predstavovali ekonomickú výhodu. Podľa jej výpočtov dosahovala výška pomoci približne 2,25 miliardy DKK (približne 300 miliónov eur).
- 22 Z týchto bodov vyplýva, že i keď sa Komisia opierala o opatrenia z roku 2009, a to osobitne v bodoch 88 a 98 tohto rozhodnutia, posúdila ekonomickú racionálnosť dotknutých opatrení, pričom nezohľadnila prípadné náklady, ktoré by muselo Dánske kráľovstvo vynaložiť, ak by neboli tieto opatrenia prijaté, z dôvodu rizík, ktoré mu vyplývali z opatrení z roku 2009.
- 23 Pokiaľ ide o zlučiteľnosť pomoci s vnútorným trhom, Komisia preskúmala dotknuté opatrenia s prihliadnutím na svoje oznámenia o zaobchádzaní so znehodnotenými aktívami v bankovom sektore Spoločenstva (Ú. v. EÚ C 72, 2009, s. 1) a o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na podporné opatrenia v prospech bánk v súvislosti s finančnou krízou od 1. januára 2012 (Ú. v. EÚ C 356, 2011, s. 7).
- 24 Vzhľadom na predložený plán reštrukturalizácie a záväzkov prijatých Dánskym kráľovstvom, ktoré sú uvedené v bodoch 56 až 62 sporného rozhodnutia a prebrané v prílohe tohto rozhodnutia, Komisia dospela k záveru o zlučiteľnosti dotknutej pomoci. Tieto záväzky predstavujú najmä dodatočné platby vyplatené spoločnosťou FIH spoločnosti FSC, ako aj záväzok FIH ukončiť činnosti v určitých oblastiach, a to v oblasti majetkového financovania, správy kapitálu a súkromného majetku.

Konanie pred Všeobecným súdom a napadnutý rozsudok

- 25 Návrhom doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 24. mája 2014 podala skupina FIH žalobu s návrhom na zrušenie rozhodnutia.
- 26 Na podporu svojej žaloby skupina FIH uviedla tri žalobné dôvody, pričom prvý žalobný dôvod sa zakladal na porušení článku 107 ods. 1 ZFEÚ z dôvodu nesprávneho uplatnenia zásady súkromného subjektu, druhý na nesprávnom výpočte výšky pomoci a tretí na tvrdení, že Komisia si nesplnila povinnosť odôvodnenia.
- 27 Všeobecný súd napadnutým rozsudkom vyhovel prvému žalobnému dôvodu a v tejto súvislosti konštatoval, že nie je potrebné preskúmať druhý žalobný dôvod. Takisto zamietol tretí žalobný dôvod. V dôsledku toho zrušil sporné rozhodnutie v celom jeho rozsahu a uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania.

Návrhy účastníkov konania

- 28 Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:
  - zrušil napadnutý rozsudok a
  - v prvom rade rozhodol o žalobe v prvostupňovom konaní tak, že ju zamietne a uloží skupine FIH povinnosť nahradiť trovy konania vzniknuté v tomto aj v prvostupňovom konaní, alebo

- subsidiárne vrátil vec na prejednanie Všeobecnému súdu, aby rozhodol o druhom žalobnom dôvode a určil, že o trovách konania sa rozhodne neskôr.

29 Skupina FIH navrhuje, aby Súdny dvor:

- v prvom rade zamietol odvolanie a uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania vzniknuté v tomto konaní, ako aj v prvostupňovom konaní, alebo
- subsidiárne vrátil vec na prejednanie Všeobecnému súdu, aby rozhodol o druhom žalobnom dôvode a určil, že o trovách konania sa rozhodne neskôr.

O odvolaní

30 Komisia na podporu svojho odvolania uvádza jediný odvolací dôvod založený na tvrdení, že Všeobecný súd sa z právneho hľadiska v rámci posudzovania prvého žalobného dôvodu pri výklade článku 107 ods. 1 ZFEÚ dopustil nesprávneho posúdenia.

Argumentácia účastníkov konania

- 31 Komisia vo svojom jedinom odvolacom dôvode uvádza, že Všeobecný súd z právneho hľadiska nesprávne uplatnil zásadu súkromného subjektu, keď rozhodol, že na účely posúdenia, či dotknuté opatrenia predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, mala Komisia konanie Dánskeho kráľovstva v čase prijatia uvedených opatrení porovnať nie s konaním súkromného investora, ale s konaním súkromného veriteľa v trhovom hospodárstve (ďalej len „kritérium súkromného veriteľa“), pričom mala zohľadniť finančné riziká, ktorým bol tento členský štát vystavený v dôsledku prijatia opatrení z roku 2009.
- 32 Podľa Komisie zásada súkromného subjektu je základom neutrality právneho poriadku Únie, pokiaľ ide o systém vlastníctva majetku. Z toho vyplýva, že v súlade s judikatúrou hospodárske transakcie uskutočnené orgánmi verejnej moci nepriznávajú osobám, ktorým sú určené, výhodu, a preto nepredstavujú štátnu pomoc, ak sa uskutočnia za normálnych trhových podmienok. Ak by však orgán verejnej moci nekonal tak, ako by v porovnateľnej situácii konal súkromný subjekt, prijímajúci podnik by sa považoval za podnik, ktorému bola poskytnutá ekonomická výhoda.
- 33 Komisia dodáva, že pri uplatňovaní zásady súkromného subjektu sa neprihliada na všetky úvahy súvisiace výlučne s úlohou štátu ako orgánu verejnej moci. Z toho vyplýva, že pri uplatnení tejto zásady nemožno prihliadať na záväzky, ktoré vyplývajú z úlohy štátu ako orgánu verejnej moci.
- 34 Zásada súkromného subjektu nemôže byť preto len „kritériom ekonomickej racionálnosti“, ako konštatoval Všeobecný súd v napadnutom rozsudku, ale jej úlohou je určiť, či je osobitná transakcia z hľadiska súkromného subjektu ekonomicky racionálna.
- 35 Komisia v prejednávanej veci tvrdí, že výdavky, ktoré by muselo znášať Dánske kráľovstvo v roku 2012 v dôsledku opatrení z roku 2009, len odrážajú záväzky vzniknuté tomuto štátu ako orgánu verejnej moci, pretože sú priamym dôsledkom štátnej pomoci, ktorú tvoria uvedené opatrenia prijaté v prospech spoločnosti FIH. Všeobecný súd sa teda z právneho hľadiska dopustil nesprávneho posúdenia, keď v bodoch 62 až 69 napadnutého rozsudku konštatoval, že Komisia pri uplatnení zásady súkromného subjektu v spornom rozhodnutí chybné nezohľadnila náklady, ktoré by muselo Dánske kráľovstvo znášať v prípade, ak by neprijalo dotknuté opatrenia a ktoré vyplývajú z rizík, ktorým bolo vystavené v dôsledku prijatia opatrení z roku 2009.

- 36 Skupina FIH sa po prvé domnieva, že analýza Komisie je neprimeraná, pretože podľa nej ekonomická expozícia členského štátu vyplývajúca z predchádzajúceho poskytnutia štátnej pomoci by nemala byť nikdy zohľadnená v rámci posudzovania otázky, či členský štát konal tak, ako by konal súkromný subjekt.
- 37 Hlavná otázka, ktorá vzniká v súvislosti s dotknutými opatreniami, spočíva skôr v tom, či Dánske kráľovstvo týmito opatreniami sledovalo ciele všeobecného záujmu, a teda konalo ako orgán verejnej moci, alebo hospodársky cieľ, ktorý by mohol sledovať racionálny súkromný veriteľ nachádzajúci sa v porovnateľnej situácii.
- 38 Podľa skupiny FIH je pritom zjavné, že Dánsko konalo s cieľom chrániť svoje hospodárske záujmy a že súkromnému veriteľovi nachádzajúcemu sa v rovnakej situácii by hrozili vysoké straty, ak by sa nepokúsil predísť platobnej neschopnosti. Keďže dotknuté opatrenia značne znížili predchádzajúcu expozíciu Dánskeho kráľovstva, ničím totiž nemožno odôvodniť, že ustanovenia týkajúce sa štátnej pomoci bránia racionálnej reštrukturalizácii expozície členského štátu a v dôsledku toho riadnej správe verejných peňažných prostriedkov.
- 39 Ako uviedol Všeobecný súd v bode 67 napadnutého rozsudku, tento výsledok by bol nelogický vzhľadom na cieľ pravidiel v oblasti kontroly štátnej pomoci a viedol by k diskriminácii na úkor verejných veriteľov v rozpore so zásadou neutrality zakotvenej v článku 345 ZFEÚ.
- 40 Po druhé skupina FIH tvrdí, že z rozsudku z 3. apríla 2014, Komisia/Holandsko a ING Groep (C-224/12 P, EU:C:2014:213) vyplýva, že zmena podmienok splatenia štátnej pomoci sa musí posudzovať s prihliadnutím na konanie, ktoré by prijal súkromný investor vzhľadom na riziko úplného alebo čiastočného nesplatenia. Podľa skupiny FIH musí Komisia preskúmať, či táto zmena poskytuje alebo neposkytuje dodatočnú výhodu príjemcovi pôvodnej pomoci. Komisia sa preto nemôže len z dôvodu, že skoršie opatrenie členského štátu predstavovalo štátnu pomoc, zbaviť svojej povinnosti preskúmať ekonomickú racionálnosť dotknutých opatrení s prihliadnutím na zníženie predchádzajúcej expozície Dánskeho kráľovstva.
- 41 Po tretie skupina FIH zastáva názor, že rozsudok z 24. októbra 2013, Land Burgenland a i./Komisia (C-214/12 P, C-215/12 P a C-223/12 P, EU:C:2013:682), nie je relevantný, keďže samotný Súdny dvor v bode 62 tohto rozsudku zdôraznil, že skutkové a právne okolnosti vo veci, v ktorej bol vyhlásený uvedený rozsudok, sa podstatne odlišujú od okolností, ktoré viedli k vyhláseniu rozsudku Všeobecného súdu z 2. marca 2012, Holandsko/Komisia (T-29/10 a T-33/10, EU:T:2012:98), neskôr potvrdeného rozsudkom z 3. apríla 2014, Komisia/Holandsko a ING Groep (C-224/12 P, EU:C:2014:213).
- 42 Podľa skupiny FIH to isté platí aj v prípade rozsudkov zo 14. septembra 1994, Španielsko/Komisia (C-278/92 až C-280/92, EU:C:1994:325), a z 28. januára 2003, Nemecko/Komisia (C-334/99, EU:C:2003:55), pretože skutkové, ako aj právne okolnosti existujúce v týchto veciach sú odlišné od okolností prejednávanej veci.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 43 Na úvod treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora na kvalifikáciu opatrenia ako „štátnej pomoci“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ je nutné, aby boli splnené všetky nasledujúce podmienky. Po prvé musí ísť o zásah zo strany štátu alebo prostredníctvom štátnych prostriedkov. Po druhé tento zásah musí byť spôsobilý ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi. Po tretie musí svojmu príjemcovi poskytovať selektívnu výhodu. Po štvrté musí narúšať alebo hroziť narušením hospodárskej súťaže (pozri najmä rozsudky z 21. decembra 2016, Komisia/World Duty Free Group a i., C-20/15 P a C-21/15 P, EU:C:2016:981, bod 53 a citovanú judikatúru, ako aj z 18. mája 2017, Fondul Proprietatea, C-150/16, EU:C:2017:388, bod 13).

- 44 Keďže jediný odvolací dôvod sa týka len tretej z týchto podmienok, je potrebné uviesť, že v súlade s judikatúrou Súdneho dvora sa za štátnu pomoc považujú aj zásahy, ktoré bez ohľadu na ich podobu môžu priamo alebo nepriamo zvýhodniť niektoré podniky alebo ktoré treba považovať za ekonomickú výhodu, ktorú by prijímajúci podnik za normálnych trhových podmienok nedosiahol (rozsudky z 2. septembra 2010, Komisia/Deutsche Post, C-399/08 P, EU:C:2010:481, bod 40 a citovaná judikatúra, ako aj z 27. júna 2017, Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania, C-74/16, EU:C:2017:496, bod 65 a citovaná judikatúra).
- 45 Vzhľadom teda na cieľ článku 107 ods. 1 ZFEÚ zabezpečiť nerušenú hospodársku súťaž (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. septembra 2008, Nemecko a i./Kronofrance, C-75/05 P a C-80/05 P, EU:C:2008:482, bod 66), a to vrátane medzi štátnymi a súkromnými podnikmi, pojem „pomoc“ v zmysle tohto ustanovenia sa nemôže vzťahovať na opatrenie, ktoré bolo poskytnuté podniku zo štátnych prostriedkov, ak by tento podnik mohol za okolností zodpovedajúcich normálnym trhovým podmienkam dosiahnuť rovnakú výhodu. Podmienky, za ktorých je takáto výhoda poskytnutá, sa v podstate teda posudzujú podľa zásady súkromného subjektu (pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. júna 2012, Komisia/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, bod 78, ako aj z 20. septembra 2017, Komisia/Frucona Košice, C-300/16 P, EU:C:2017:706, body 21 a 22).
- 46 Okrem toho zásada súkromného subjektu patrí k skutočnostiam, ktoré je Komisia povinná vziať do úvahy na účely preukázania existencie pomoci, a nejde teda o výnimku, ktorá by sa uplatňovala len na žiadosť členského štátu, ak sa zistí, že sú splnené prvky tvoriace pojem „štátna pomoc“ uvedený v článku 107 ods. 1 ZFEÚ (rozsudky z 5. júna 2012, Komisia/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, bod 103; z 3. apríla 2014, Komisia/Holandsko a ING Groep, C-224/12 P, EU:C:2014:213, bod 32, ako aj z 20. septembra 2017, Komisia/Frucona Košice, C-300/16 P, EU:C:2017:706, bod 23).
- 47 V dôsledku toho, ak sa zdá, že by bolo možné uplatniť zásadu súkromného subjektu, Komisia musí požiadať dotknutý členský štát, aby jej poskytol všetky relevantné informácie, ktoré jej umožnia overiť, či sú splnené podmienky na uplatnenie tejto zásady (pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. júna 2012, Komisia/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, bod 104; z 3. apríla 2014, Komisia/Holandsko a ING Groep, C-224/12 P, EU:C:2014:213, bod 33, ako aj z 20. septembra 2017, Komisia/Frucona Košice, C-300/16 P, EU:C:2017:706, bod 24 a citovanú judikatúru).
- 48 V tejto súvislosti Súdny dvor spresnil, že ak členský štát poskytne vo svojom postavení akcionára, a nie v postavení orgánu verejnej moci, ekonomickú výhodu podniku, uplatniteľnosť zásady súkromného subjektu nezávisí od formy, v ktorej bola táto výhoda poskytnutá tomuto podniku, ani od povahy použitých prostriedkov, ktoré môžu spadať pod verejnú moc štátu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. júna 2012, Komisia/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, body 81 a 91 až 93).
- 49 Z toho dôvodu Súdny dvor rozhodol, že uplatniteľnosť zásady súkromného subjektu na zmenu podmienok odkúpenia cenných papierov podniku neohrozuje skutočnosť, že odkúpenie cenných papierov, ktoré štátu priznávajú postavenie investora v tomto podniku, bolo financované prostredníctvom štátnej pomoci v prospech tohto podniku (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. apríla 2014, Komisia/Holandsko a ING Groep, C-224/12 P, EU:C:2014:213, bod 34).
- 50 V prejednávanej veci Komisia pri posudzovaní dotknutých opatrení uplatnila v spornom rozhodnutí zásadu súkromného subjektu. Okrem toho ani jeden z účastníkov konania nespochybňuje uplatniteľnosť tejto zásady na účely posúdenia, či uvedené opatrenia poskytli skupine FIH výhodu v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.
- 51 Toto odvolanie sa však týka otázky, či Komisia mala pri uplatnení kritéria súkromného veriteľa, a nie pri uplatnení kritéria súkromného investora, zohľadniť riziká, ktorým bolo Dánske kráľovstvo vystavené v dôsledku opatrení z roku 2009.

- 52 V tejto súvislosti treba na jednej strane uviesť, že ak sa uplatní zásada súkromného subjektu, kritérium, ktoré sa má konkrétne použiť v danom prípade, sa musí určiť najmä z hľadiska povahy transakcie plánovanej dotknutým členským štátom. Medzi kritériá, ktoré možno uplatniť, patrí kritérium súkromného investora a súkromného veriteľa.
- 53 Je nesporné, že dotknuté opatrenia predpokladali investície do spoločnosti NewCo zo strany FSC a že Dánske kráľovstvo v rámci správneho konania uviedlo, že tieto investície sú v súlade s trhovými podmienkami. Tento členský štát tiež tvrdí, že dotknuté opatrenia znížili riziko, ktorému bol vystavený v dôsledku prijatia opatrení z roku 2009, a že preto spadajú pod správu pohľadávok, ktoré má voči spoločnosti FIH.
- 54 Za týchto podmienok treba konštatovať, že bolo možné zohľadniť tak kritérium súkromného investora použité Komisiou, ako aj kritérium súkromného veriteľa, uplatnenia ktorého sa domáha skupina FIH a ktoré Všeobecný súd vyhlásil v napadnutom rozsudku za relevantné na účely posúdenia dotknutých opatrení.
- 55 Na druhej strane z ustálenej judikatúry vyplýva, že na posúdenie otázky, či by takéto opatrenie za normálnych trhových podmienok prijal aj súkromný subjekt nachádzajúci sa vo veľmi podobnej situácii ako štát, možno zohľadniť len tie výhody a záväzky, ktoré súvisia s postavením štátu ako súkromného subjektu a nie s jeho postavením orgánu verejnej moci (pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. júna 2012, Komisia/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, bod 79 a citovanú judikatúru, ako aj z 24. októbra 2013, Land Burgenland a i./Komisia, C-214/12 P, C-215/12 P a C-223/12 P, EU:C:2013:682, bod 52).
- 56 Pri posudzovaní ekonomickej racionálnosti štátneho opatrenia, ktoré si vyžaduje zásada súkromného subjektu, Súdny dvor musel vylúčiť náklady, ktoré by štátu vznikli v prípade prepustenia zamestnancov, náklady na podporu v nezamestnanosti a pomoc na reštrukturalizáciu priemyselnej infraštruktúry (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. septembra 1994, Španielsko/Komisia, C-278/92 až C-280/92, EU:C:1994:325, bod 22), ako aj na poskytnuté záruky a pohľadávky štátu, ak tieto pohľadávky samy osebe predstavujú štátnu pomoc (pozri v tomto zmysle rozsudky z 28. januára 2003, Nemecko/Komisia, C-334/99, EU:C:2003:55, body 138 a 140, ako aj z 24. októbra 2013, Land Burgenland a i./Komisia, C-214/12 P, C-215/12 P a C-223/12 P, EU:C:2013:682, body 55, 56 a 61).
- 57 Konkrétne, pokiaľ ide o tento posledný uvedený príklad, Súdny dvor spresnil, že vzhľadom na to, že poskytnutím pomoci členský štát v podstate sleduje iné ciele než návratnosť prostriedkov poskytnutých podnikom, možno konštatovať, že tieto prostriedky sú v zásade poskytnuté štátom, ktorý vykonáva svoje právomoci orgánu verejnej moci (pozri v tomto zmysle rozsudok z 24. októbra 2013, Land Burgenland a i./Komisia, C-214/12 P, C-215/12 P a C-223/12 P, EU:C:2013:682, bod 56).
- 58 Z toho vyplýva, že riziká, ktorým je vystavený štát a ktoré mu nevyplývajú zo štátnej pomoci, ktorú predtým poskytol, súvisia s jeho postavením orgánu verejnej moci a nepatria medzi skutočnosti, ktoré by súkromný subjekt za normálnych trhových podmienok zohľadnil pri svojich ekonomických výpočtoch (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. januára 2003, Nemecko/Komisia, C-334/99, EU:C:2003:55, body 138 a 140).
- 59 Takéto konštatovanie platí najmä v prípade záväzkov, ktoré vyplývajú členskému štátu z pôžičiek a záruk predtým poskytnutých podniku a predstavujúcich štátnu pomoc. Ich zohľadnenie pri posudzovaní štátnych opatrení prijatých v prospech toho istého podniku by tieto opatrenia totiž zbavilo kvalifikácie štátnej pomoci, i keď nesplňajú ani normálne trhové podmienky, a to len z dôvodu, že sa zistí, že sú z ekonomického hľadiska výhodnejšie pre štát, než v prípade, ak by neboli prijaté. Takýto dôsledok by ohrozoval cieľ spočívajúci v zabezpečení nerušenej hospodárskej súťaže uvedenej v bode 45 tohto rozsudku.

- 60 V prejednávanej veci, ako Všeobecný súd konštatoval v bodoch 2 a 3 napadnutého rozsudku, boli dva zákony prijaté v roku 2009, na základe ktorých Dánsko prijalo opatrenia z roku 2009, schválené rozhodnutím Komisie K(2009) 776 v konečnom znení ako schéma štátnej pomoci zlučiteľná s vnútorným trhom. Z bodov 47, 53 a 55 uvedeného rozhodnutia vyplýva, že podobne ako samotná dánska vláda, aj Komisia usudzuje, že opatrenia, ktoré predpokladajú tieto dva zákony, predstavujú štátnu pomoc, pretože súkromný investor by sa pri porovnateľných opatreniach a za podobných podmienok nerozhodol navýšiť kapitál a poskytnúť dotknuté záruky.
- 61 Okrem toho nijaká skutočnosť napadnutého rozsudku alebo sporného rozhodnutia nepreukazuje, že by Dánsko opatreniami z roku 2009 prinajmenšom sčasti sledovalo cieľ návratnosti. Navyše nezdá sa, že by bolo na takýto cieľ poukázané v rámci správneho alebo súdneho konania v tejto veci, na podporu ktorého by boli predložené objektívne a overiteľné skutočnosti. Za týchto podmienok treba konštatovať, že nijaká skutočnosť zo spisu nedokazuje, že by opatrenia z roku 2009 neboli, a to ani len sčasti, štátnou pomocou.
- 62 Z toho vyplýva, že Komisia v prejednávanej veci správne rozhodla, keď pri uplatnení zásady súkromného subjektu nezohľadnila riziká súvisiace so štátnou pomocou poskytnutej FIH vo forme opatrení z roku 2009. Všeobecný súd sa preto z právneho hľadiska dopustil nesprávneho posúdenia, keď v bodoch 69 a 71 napadnutého rozsudku v podstate konštatoval, že Komisia týmto spôsobom nesprávne v spornom rozhodnutí uplatnila zásadu súkromného subjektu.
- 63 Z toho dôvodu Všeobecný súd nesprávne určil, že Komisia mala posúdiť ekonomickú racionálnosť dotknutých opatrení nie z hľadiska súkromného subjektu v porovnateľnej situácii, ale z hľadiska štátu v jeho postavení orgánu verejnej moci, ktorý prostredníctvom opatrení z roku 2009 predtým poskytol FIH štátnu pomoc, ktorou sa snažil zmierniť finančné dôsledky.
- 64 Tieto konštatovania nemožno vyvrátiť argumentáciou skupiny FIH založenou po prvé na bodoch 34 až 37 rozsudku z 3. apríla 2014, Komisia/Holandsko a ING Groep (C-224/12 P, EU:C:2014:213), po druhé na rozsudkoch z 5. júna 2012, Komisia/EDF (C-124/10 P, EU:C:2012:318), ako aj z 24. januára 2013, Komisia/Frucona Košice (C-73/11 P, EU:C:2013:32), a po tretie na riadnej správe verejných finančných prostriedkov.
- 65 Po prvé, pokiaľ ide o argumentáciu založenú na podobnosti, ktorá podľa skupiny FIH existuje medzi skutkovými a právnymi okolnosťami v tejto veci a okolnosťami, ktoré viedli k vyhláseniu rozsudku z 3. apríla 2014, Komisia/Holandsko a ING Groep (C-224/12 P, EU:C:2014:213), treba uviesť, že odvolací dôvod, ktorý súvisí s bodmi tohto rozsudku uvedenými skupinou FIH, sa týka otázky uplatniteľnosti zásady súkromného subjektu, ktorú Komisia vylúčila, a nie otázky jej uplatnenia na dotknuté opatrenia ako v prejednávanej veci. Konkrétne Súdny dvor v bodoch 34 a 37 uvedeného rozsudku v podstate konštatoval, že uplatniteľnosť tohto kritéria na štátne opatrenie v zásade nemožno hneď vylúčiť z dôvodu samotných súvislostí, ktoré by mohli existovať medzi sporným zásahom štátu a výkonom verejnej moci v podobe predtým poskytnutej štátnej pomoci.
- 66 Z bodov 35 a 36 rozsudku z 3. apríla 2014, Komisia/Holandsko a ING Groep (C-224/12 P, EU:C:2014:213) istotne vyplýva, že v tejto veci mala Komisia povinnosť preskúmať ekonomickú racionálnosť zmien, ktoré plánovalo Holandsko v prípade podmienok splatenia kapitálu, ktorý bol predtým vyplatený vo forme štátnej pomoci, s prihliadnutím na konanie, ktoré by prijal súkromný investor.
- 67 Ako uviedol generálny advokát v bodoch 63 a 65 až 68 svojich návrhov, nič nedovoľuje dospieť k záveru, že Súdny dvor určil, že táto inštitúcia mala vykonať preskúmanie, ktoré by išlo nad rámec overenia vnútornej ekonomickej racionálnosti plánovaných zmien, a teda, že mala zohľadniť riziká, ktoré vyplývali Holandsku zo štátnej pomoci, ktorú predtým poskytol prijímajúcemu podniku.

- 68 Je nesporné, že Súdny dvor v bode 36 rozsudku z 3. apríla 2014, Komisia/Holandsko a ING Groep (C-224/12 P, EU:C:2014:213) tiež uviedol, že súkromný investor by takisto mohol prijať zmenu podmienok splatenia kapitálového vkladu predovšetkým zvýšením pravdepodobnosti dosiahnutia splatenia tohto vkladu. Toto spresnenie však nepredpokladá, že by mohli byť pri analýze vnútornej ekonomickej racionálnosti opatrenia na účely zistenia, či by súkromný investor konal ako dotknutý štát, zohľadnené riziká vyplývajúce pre tento členský štát z predtým poskytnutej štátnej pomoci.
- 69 V tejto súvislosti treba uviesť, že vo veci, v ktorej bol vyhlásený rozsudok z 3. apríla 2014, Komisia/Holandsko a ING Groep (C-224/12 P, EU:C:2014:213), a na rozdiel od prejednávanej veci, príjemca predtým poskytnutej pomoci sa ku dňu, keď došlo k naplánovaniu uvedených zmien, nenachádzal vo finančných ťažkostiach, ktoré by ohrozovali jeho prevádzku, a že úlohou týchto zmien nebola jeho záchrana prostredníctvom vysokých verejných investícií.
- 70 Uvedené zmeny mali totiž za cieľ nabádať podnik, ktorému bola poskytnutá pomoc, aby predčasne splácal poskytnutý kapitál a zvyšoval šance Holandska, že dostane uspokojivú odmenu, čo pôvodne podmienky každopádne nezaručovali.
- 71 Po druhej skupina FIH vyvodzuje z rozsudkov z 5. júna 2012, Komisia/EDF (C-124/10 P, EU:C:2012:318), ako aj z 24. januára 2013, Komisia/Frucona Košice (C-73/11 P, EU:C:2013:32) tvrdenie, podľa ktorého daňová povaha pohľadávky štátu voči podniku, i keď súvisí s výkonom právomoci verejnej moci, v podstate nebráni uplatneniu zásady súkromného subjektu pri posudzovaní opatrení, ktorými členský štát umožňuje tomu istému podniku úpravu uvedenej pohľadávky, z hľadiska článku 107 ods. 1 ZFEÚ.
- 72 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že judikatúra citovaná v predchádzajúcom bode je relevantná, pokiaľ ide o uplatniteľnosť zásady súkromného subjektu, ale nie, pokiaľ ide o uplatnenie tejto zásady v danom prípade (pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. júna 2012, Komisia/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, bod 100, ako aj z 24. októbra 2013, Land Burgenland a i./Komisia, C-214/12 P, C-215/12 P a C-223/12 P, EU:C:2013:682, bod 51).
- 73 Z toho vyplýva, že táto judikatúra nijako nemôže spochybníť konštatovanie uvedené v bodoch 57 až 59 tohto rozsudku, podľa ktorého riziká, ktorým je členský štát vystavený z dôvodu pohľadávky, ktorá vznikla v dôsledku poskytnutia štátnej pomoci podniku, vzhľadom na to, že neoddeliteľne súvisia s jeho postavením orgánu verejnej moci, nemožno zohľadniť pri uplatnení zásady súkromného subjektu na neskoršie opatrenie prijaté týmto istým členským štátom v prospech uvedeného podniku.
- 74 Po tretie a nakoniec, pokiaľ ide o riadnu správu verejných finančných prostriedkov, nemožno súhlasiť so skupinou FIH, ktorá v podstate tvrdí, že uplatnenie zásady súkromného subjektu v spornom rozhodnutí má za následok, že ekonomickú expozíciu členského štátu vyplývajúcu z predtým poskytnutej štátnej pomoci a jeho želanie chrániť svoje hospodárske záujmy, nemožno zohľadniť v rámci posudzovania podľa článku 107 ZFEÚ.
- 75 Hoci je nesporné, že tieto dôvody sa nezohľadňujú pri posudzovaní existencie štátnej pomoci podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ, nič to nemení na skutočnosti, ako to uviedla Komisia na pojednávaní pred Súdnym dvorom a konštatoval generálny advokát v bodoch 81 a 83 svojich návrhov, že táto inštitúcia mohla uvedené dôvody zohľadniť pri posudzovaní zlučiteľnosti následného podporného opatrenia s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 ZFEÚ a na ich základe táto inštitúcia teda mohla dospieť k záveru, ako v prejednávanej veci, o zlučiteľnosti uvedeného opatrenia.
- 76 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy sa musí jedinému odvolaciemu dôvodu vyhovieť a v dôsledku toho zrušiť napadnutý rozsudok.

O spore v prvostupňovom konaní

- 77 V súlade s článkom 61 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie môže Súdny dvor v prípade zrušenia rozhodnutia Všeobecného súdu sám vydať konečný rozsudok, ak to stav konania dovoľuje.
- 78 V prejednávanej veci Súdny dvor disponuje nevyhnutnými dôkazmi na to, aby s konečnou platnosťou rozhodol o prvom žalobnom dôvode v prvostupňovom konaní, založenom na porušení článku 107 ods. 1 ZFEÚ z dôvodu nesprávneho uplatnenia zásady súkromného subjektu.
- 79 Ako vyplýva z bodov 51 až 63 tohto rozsudku, argumentácia skupiny FIH, na základe ktorej sa malo určiť, že Komisia mala v prejednávanej veci uplatniť kritérium súkromného veriteľa a nie kritérium súkromného investora, totiž nemôže uspieť.
- 80 Prvý žalobný dôvod preto treba zamietnuť.
- 81 Na rozdiel od toho, čo predovšetkým tvrdí Komisia, však v tomto spore nemožno rozhodnúť v súvislosti s druhým žalobným dôvodom v prvostupňovom konaní.
- 82 Ako vyplýva z bodu 85 napadnutého rozsudku, Všeobecný súd konštatoval, že vzhľadom na to, že prvému žalobnému dôvodu bolo vyhovené, nie je potrebné preskúmať druhý žalobný dôvod založený na nesprávnom výpočte výšky pomoci.
- 83 V dôsledku toho treba vec vrátiť Všeobecnému súdu, aby rozhodol o druhom žalobnom dôvode vznesenom v konaní pred ním, o ktorom nerozhodol.

O trovách

- 84 Vzhľadom na to, že vec sa vracia Všeobecnému súdu, o trovách konania sa rozhodne neskôr.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

- 1. Rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie z 15. septembra 2016, FIH Holding a FIH Erhvervsbank/Komisia (T-386/14, EU:T:2016:474), sa zrušuje.**
- 2. Prvý žalobný dôvod vznesený pred Všeobecným súdom Európskej únie sa zamietá.**
- 3. Vec sa vracia Všeobecnému súdu Európskej únie, aby rozhodol o druhom žalobnom dôvode.**
- 4. O trovách konania sa rozhodne neskôr.**

Podpisy